

Programové prohlášení kandidáta na děkana Lékařské fakulty Masarykovy univerzity

Poslání děkana

Jako děkan budu ctít, hájit a podporovat akademické svobody, základní etické normy a princip demokracie. Plně si uvědomuji význam funkce děkana pro naši fakultu. Nejsem přednosta kliniky zatížený každodenní prací ve fakultní nemocnici. Nedokázal bych si představit, že při spojení funkcí bych mohl plnohodnotně plnit funkci děkana Lékařské fakulty Masarykovy univerzity (MU). Mám řadu jiných aktivit. V případě zvolení udělám konkrétní kroky a jednoznačně si uspořádám svůj pracovní a časový režim tak, aby práce pro Lékařskou fakultu MU byla mojí nejvyšší prioritou. Odstoupím z místa ředitele Babákova výzkumného institutu a předám je stávajícímu zástupci, aniž bych jakkoliv ohrozil jeho další pozitivní výzkumný vývoj a prospěch pro naši fakultu. Nebudu rovněž dále zastávat funkci náměstka pro vědu, výzkum a školství ve FN Brno.

Principy práce

Jsem a budu nadále apolitický. Můj systém řízení nikdy nebyl a také nebude tendenční a zkratkovitý, ale koncepční a dlouhodobý. Upřednostňuji důkladnou analýzu a rozsáhlou diskusi před každým závažným krokem, hledání a realizaci rozhodnutí typu „win-win“ vždy, když to jde. Když je třeba, nebojím se rozhodovat. Mým stylem však není krizové nebo silové řízení. Mám rád pokrok ve smyslu evoluce, ne však revoluce. Nemám problém s konfrontací, ale nevyhledávám ji. Hledání synergií je můj styl práce.

Řízení fakulty a ekonomika

Buďme si všichni vědomi toho, že stávající vedení Lékařské fakulty MU v čele s panem děkanem Žaloudíkem bude předávat novému vedení naši fakultu ve velmi dobré kondici – organizační i ekonomické. Lékařská fakulta MU není v „červených číslech“ a to i přes budování Univerzitního kampusu. Stávajícímu vedení za to patří velký dík. Kontinuita vedení je důležitá. Věřím, že řada klíčových proděkanů bude chtít dále pracovat i v novém týmu vedení Lékařské fakulty MU. Organizační struktura Lékařské fakulty nepotřebuje zásadní změny.

Je zjevné, že v budoucím období bude ekonomická zátěž fakulty po dobudování Univerzitního kampusu ještě větší a reálné dotace na studenta pravděpodobně nižší. Udržet fakultu v pozitivní bilanci bude náročnější než doposud. Zásadní díl v rozpočtu (zjednodušeně 2/3) je vázán na výuku. Pro navyšování příjmů Lékařské fakulty MU prostým zvýšením počtu studentů řádného studia nemá naše fakulta již kapacitu. Všechny, zvláště však teoretické obory jsou dnes velmi zatíženy.

V programovém prohlášení nelze provádět rozsáhlou analýzu. Lze jen naznačit, kde kandidát na děkana vidí či nevidí prostor pro udržení ekonomické rovnováhy fakulty. Lze jasně říct, že v navyšování počtu studentů řádného studia nejsou za stávajících podmínek rezervy. Rezervy vidím v následujících krocích:

- 1) v navyšování počtů studentů nelékařských oborů a doktorského studia;
- 2) v udržení počtu zahraničních studentů v nejméně stávajícím počtu. V případě zvýšeného zájmu lze i přizpůsobit podmínky pro vyučující a výuku tak, aby mohlo

dojít k plynulému navyšování počtu zahraničních studentů. Z pohledu ekonomického přínosu jde o významnou položku;

- 3) v rozvoji výzkumných aktivit. Za stávajících nevyjasněných podmínek financování v krátkodobé budoucnosti nezbyvá než konstatovat, že vedení fakulty musí být velmi pružné a musí důrazně hájit zájmy Lékařské fakulty MU při vytváření nových pravidel pro financování výzkumu v rámci Masarykovy univerzity, ale i MŠMT. Vývoj výzkumu v regionu Brna a na Masarykově univerzitě má jasně pozitivní trend. Při aktivním a vstřícném postupu ze strany vedení Lékařské fakulty a současném důrazném hájení našich zájmů bude tento trend pozitivní i z pohledu ekonomického;
- 4) v podpoře projektů na získání tzv. evropských peněz, ať už z IOP nebo rámcových programů a jiných fondů, zvláště pak se zaměřením na lidské zdroje.

Kromě výše uvedených rezerv, bych rád jako děkan po analýze a diskusi v rámci naší fakulty otevřel vybrané nové aktivity, které mohou Lékařské fakultě MU pomoci stabilizovat rozpočet a vytvářet rezervy pro pozitivní platový vývoj, podporu edukačních, výzkumných a studentských aktivit. Koncepční práce může postupně přinést navýšení rozpočtu o minimálně 10-15 % ve formě různých aktivit (jde o nové formy spolupráce z fakultními nemocnicemi, „unrestricted“ granty, přímé sponzorství a mecenášství dobře vymyšlených a realizovaných projektů,...). Konzervativnějším chci zdůraznit, že tyto aktivity by měly mít vedle ekonomického efektu i další účel, kterým je zvýšení prestiže Lékařské fakulty MU. Považuji to za model, který stojí za rozpracování a postupnou realizaci. Je rovněž v souladu s aktivitami Masarykovy univerzity s cílem zvýšení podílu prostředků ze soukromých zdrojů.

Výuka

V dnešní době na sebe v brněnském regionu strhávají pozornost především výzkumná témata. Nesmíme však opomíjet i ta jiná, možná méně aktuální, ale stejně nebo dokonce více důležitá. Výchova mladé generace nových lékařů je prioritou číslo jedna pro naši fakultu. Věnujme jí tedy dostatečnou pozornost.

Máme jednu velkou a silnou Lékařskou fakultu, která má velmi jasně definované „subfakulty“: teoretické obory, stomatologickou, pediatriickou, klinické obory interní a chirurgické, nelékařské obory. Existuje přirozená autonomie těchto „subfakult“, kterou budu podporovat. Tvoříme funkční celek, jehož každá součást je důležitá. Teoretické obory nesou velkou vstupní zátěž. Jsou základním pilířem systému výuky a současně sítím kvality, neboť ke klinickým oborům se dostane méně než 2/3 přijatých studentů. Atraktivnost je ve srovnání s klinickými obory z řady důvodů nižší. I zajištění personální stability je tedy u teoretických oborů složitější než u klinických oborů. Již za stávajícího vedení byla tato skutečnost zohledněna a v této koncepci budu pokračovat.

Je možné, že nové vedení bude znovu řešit otázku vzniku fakulty nelékařských oborů, když první pokus nevyšel. Zde přiznávám, že nemám vyhraněný názor zda ano či ne. Podstatné je, že nelékařské obory jsou velmi potřebné a staly se nedílnou součástí výuky na Lékařské fakultě MU. Stalo se, že aktuální situace vzniku nové fakulty nepřála. Můžeme být připraveni a ve správnou chvíli vše realizovat. Mělo by to být za podmínek, kdy to pro Lékařskou fakultu nebude přinejmenším nevýhodné. Na druhou stranu se možná ukáže, že stávající uspořádání všem vyhovuje. Jsem si jistý, že je nutné vyřešit nedostatečnou prostorovou kapacitu pro nelékařské obory.

Budu jednoznačně podporovat aktivity typu MEFANET a e-learning vedoucí k uplatnění moderních výukových metod a bezkontaktní výuky. Věřím, že v dlouhodobém horizontu je zde velký potenciál uplatnění ve výuce. Efektů a přínosů pro Lékařskou fakultu MU může být celá řada, některé naznačím:

- 1) díl výukových hodin ve vybraných předmětech může být ušetřen;
- 2) vzniknou rezervy pro kontaktní výuku (učitel – student přítomni);
- 3) přispěje ke standardizaci výuky;
- 4) zisk financí na vývoj e-learningových nástrojů a vybavení pro výuku na fakultě (v této oblasti lze očekávat velké dotace z evropských fondů);

Využití nástrojů e-learningu je důležité téma i pro klinické obory. Vše má své limity a při použití těchto nástrojů je nezbytná přiměřenost. Jistě lze velmi vážně diskutovat o optimálním poměru bezkontaktní a kontaktní výuky. Ten se bude lišit podle typu předmětu. Naši studenti budou po dokončení fakulty především léčit a praktické výuce u lůžka nemocného, kontaktu a komunikaci s nemocným musí být vždy věnovaný dostatečný počet hodin výuky.

Kontrolu kvality výuky považuji za jeden z důležitých nástrojů řízení. Musí být nakonec následovaný nápravnými opatřeními. Tomu však předchází vytvoření vhodných podmínek pro výuku pro naše učitele. Na takové pozitivní výstupy bych se rád zaměřil a věřím, že při systémovém zpracování dojde k dalšímu zvyšování kvality výuky. Velmi rád uvítám aktivnější roli studentů. Jejich zpětná vazba je nedocenitelná a my učitelé ji potřebujeme ke zlepšování své práce.

Spolupráce se studenty a zapojení studentů do řízení Lékařské fakulty MU

Budu pokračovat ve spolupráci se studenty vybudované stávajícím vedením Lékařské fakulty MU. Studenti budou mít přístup na kolegium děkana a možnost se demokraticky vyjadřovat ke všem plánovaným změnám. Chci zdůraznit, že studenti budou ke mně mít vždy dveře otevřené a budu jim naslouchat kdykoliv to bude potřeba. Vše výše uvedené platí i pro zahraniční studenty. Velmi rád bych dál zvyšoval prestiž SVOČ na Lékařské fakultě. Nově bych rád vytvořil podmínky pro grantovou činnost, ve které by se studenti mohli zapojovat do výzkumných a edukačních týmů Lékařské fakulty již v průběhu studia.

Výzkum

Výzkum je nedílnou součástí aktivit Lékařské fakulty MU. Já sám jsem řešitelem několika výzkumných projektů. Myslím, že na řadě pracovišť je úroveň výzkumu velmi dobrá a taková pracoviště zaslouží zvýšenou podporu. Toto téma zjednoduším na čtyři konstatování:

- 1) není pravdou, že na Lékařské fakultě musí za každou cenu všichni zkoumat;
- 2) uvítal bych širší diskusi nad směrem výzkumu a jeho podporou na úrovni vědecké rady Lékařské fakulty;
- 3) definované výzkumy vysoké kvality mají mít zásadní podporu při přípravě a realizaci projektů ze strany administrativy fakulty;
- 4) kvalitní publikační aktivity jsou jasným měřitelným výstupem a vždy budou součástí hodnocení a přísunu institucionálních prostředků;

Plánovaný vznik CEITEKU, centra excelence, je pozitivní. Všichni dnes volají po stanovení pravidel jeho provozu, ale jen reálný vznik a každodenní praxe nám ukáže, zda stanovená pravidla jsou správná. Jsme součástí Masarykovy univerzity a na jejích aktivitách se máme a musíme podílet. Vznik CEITEKU nás tedy jistě přímo i nepřímo ovlivní, třebaže vzniká mimo Lékařskou fakultu MU. V rámci mírného upravení rovnováhy výzkumných sil jsme Babákův výzkumný institut nechali vzniknout pod Lékařskou fakultou. Problematika financování výzkumu musí být po stanovení pravidel na úrovni MŠMT a MU pečlivě analyzovaná s ohledem na priority a zájmy Lékařské fakulty MU.

Pozice Lékařské fakulty v rámci Masarykovy univerzity

Lékařská fakulta je jednou z devíti fakult Masarykovy univerzity. Má dobrou a silnou pozici. Velmi rád budu dál prosazovat užší kooperaci naší fakulty s MU, podporovat mezifakultní spolupráci. Lékařská fakulta by se měla podílet na vybraných rozvojových programech Masarykovy univerzity a zvláště pak využívat řadu důležitých a užitečných odborů rektorátu MU. Podílíme se na ekonomickém zajištění jejich chodu v rámci odváděných režii a je tedy vhodné je i efektivně a ku prospěchu naší fakulty využívat vždy, když je to možné.

Nový kampus & tradice a historie

Vybudování nového Univerzitního kampusu je mimořádným úspěchem Masarykovy univerzity a připomeňme si, že při vzniku a realizaci měli zástupci naší fakulty v podobě týmu tehdejšího děkana, profesora Vorlíčka, vážnou roli. Náš podíl na budování a “zabydlení” nového kampusu je velký. Řada věcí se podařila. Univerzitní kampus žije. Ještě dlouho bude aktuálním tématem zvyšování komfortu kampusu pro studenty, učitele i výzkumníky. Příkladem je nedávno otevřená nová univerzitní akademická restaurace. Vedení lékařské fakulty bude podporovat tyto aktivity.

Nedílnou součástí jsou však i historie a tradice. Neopouštějme je a nezapomínejme na ně v době, kdy se zájem soustřeďuje na vše „nové“. Jedním z mých cílů je definitivní zachování velké části budovy na Komenského náměstí, stávajícího děkanátu Lékařské fakulty, pro reprezentační a výukové potřeby Lékařské fakulty MU. Kromě řady praktických důvodů je to i moje osobní „srdeční záležitost“. V této budově je velký kus historie mé i naší fakulty. Staré dobré historické budovy patří k tradici. Nemůžeme je jen tak opouštět. Univerzitní kampus je velmi dobrý a jistě časem bude mít svoji specifickou mimořádnou atmosféru. Duch a atmosféru historické budovy však nemá a neměli bychom o ně připravit sami sebe a především nové generace našich studentů a učitelů. Lékařská fakulta má svoji důstojnou historii a budova na Komenského náměstí toho je svědkem. Přirozeně a podvědomě nám pomáhá si uvědomit nejen tuto historii, ale i naši sounáležitost s Lékařskou fakultou MU.

V Brně 4.10.2009

Prof. MUDr. Roman Hájek, CSc.